عەبدوللا زەنگەنە

ژیانەوە

و

شۆڕشی لە ڕۆژنامەنووسیی کوردیدا

١٩٢٤-١٩٢٦

43259

پێشەکی و پێداچوونەوەی

د. کەمال مەزهەر ئەحمەد

Preview sample - page 1 of 4 - Soran University Academic Digital Library

دەزگای چاپ و بڵاوکردنەوەی موکریانی

کوردستان هەولێر. ت: «٢٩٩٩٤»

- کتێبی ژمارە: «٢٤»
- کتێب: ژیانەوە
- کۆ و ساغکردنەوە: عەبدوڵڵا زەنگەنە
- دەرهێنانی هونەری: قاسم قادر
- بەرگ: محەمەد قادر
- چاپی یەکەم: هەولێر – ٢٠٠٠
- ژمارەی سپاردن « ١٣»ی ساڵی ٢٠٠١ دراوەتێ.
- چاپخانەی: وەزارەتی پەروەردە/ هەولێر

Preview sample - page 2 of 4 - Soran University Academic Digital Library

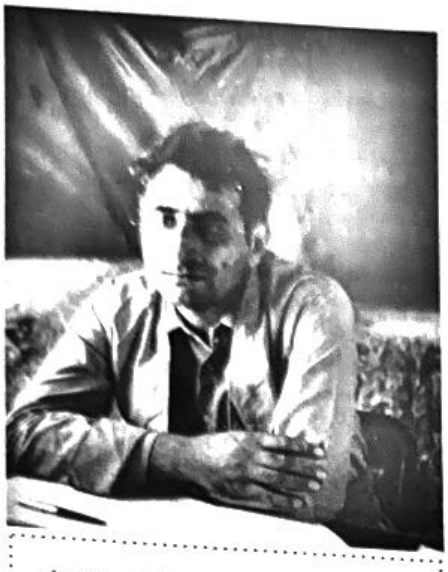
پێرست

بابەت	لاپەڕە
- پێشکەش	3
- پێشەکی... د. کەمال مەزهەر ئەحمەد	5
-«ژیانەوە»ی سلێمانی.. عەبدوڵلا زەنگەنە	
* پێش چوونە ناو - باس -ەوە	21
* بۆچی رۆژنامەی ژیانەوە..؟	27
* ناسینەوەی سەرنووسەرو نووسەرانی دیکەی «ژیانەوە»	31
* ناسینەوەی نەوانەی لە «ژیانەوە» بابەتیان بڵاوکراوەتەوە	41
* سیاسەتی رۆژنامەی «ژیانەوە»	69
* لایەنی هونەری رۆژنامەی «ژیانەوە»	79
* ببلیۆگرافیای (٥٦) ژمارەکەی «ژیانەوە»	87
- نۆریژنالەکانی رۆژنامەی «ژیانەوە»	126
- سەرچاوەکان	363
- سوپاس و پێزانین	365

Preview sample - page 3 of 4 - Soran University Academic Digital Library

پێشەکی

کەمال مەزهەر

ئەم وێنەیە لە هاوینی ساڵی ١٩٧٤ بە کامێرای کریس کۆچێرا (مۆبیک)و هاوسەرەکەی گیراوە، لە کۆنگرەی کوردو شار وەرگیراوەتەوە، یەکەم جارە بڵاودەکرێتەوە

پێم وایە کارەکەی بەڕێز عەبدوڵلا زەنگەنە پێویستیی بە پێشەکی نییە، چونکە بۆ خۆی لێکۆڵینەوەیەکی وردو شیاوی بۆ نووسیوە کە تائێستا، دوای لێکۆڵینەوە وردەکەی فاروق عەلی عومەر[١]، باشترین نووسینە دەربارەی «ژیانەوە» بەتایبەتی و وتارێکی سەرکەوتووە لەبواری مێژووی ڕۆژنامەنووسیی کوردیدا بەگشتی.

بەڵەو دوانە زۆر بە کورتی باسی **«ژیانەوە»** کراوە، ژمارەیەک لەوانەیش کە باسیان کردووە کەوتوونەتە هەڵەی گەورەوە دەربارەی، بەڵای (فایق بەطی)یەوە، کە بۆ خۆی ڕۆژنامەنووسێکی عێراقیی بەناوبانگەو شارەزای مێژووی ئەو بوارەیە، ڕۆژنامەی **«ژیانەوە»** تەنها یەک مانگ ژیاوە[٢]. مێژوونووسی ناسراویش عەبدوڵڕەزاق حەسەنی بێ هیچ جۆرە لێکدانەوەیەک **«ژیانەوە»**ی کردۆتە داردەستی ئینگلیزو فەرموشییە زۆری نەخایاند هەر ئینگلیزەکان بۆ خۆیان دایانخست[٣].

هەڵەو بۆچوونی لەم بابەتە پێویستی **«ژیانەوەی سلێمانی»** و هەموو بەرهەمێکی تری وەک ئەو لە بواری لێکدانەوەی لاپەڕەکانی مێژووی ڕۆژنامەنووسیی کوردیدا نیشان دەدەن.

سەرباری ئەوە گەلێک لایەنی ڕۆژنامەی «ژیانەوە»و شوێنی لە ڕۆژنامەنووسیی کوردیدا بەگشتی پێویستیان بە لێکۆڵینەوەو لێکدانەوەیە چونکە «ژیانەوە» بە ڕاستی «سەرەتای وێستگەیەکی نوێ»یە[٤] لە مێژووی ئەو ڕۆژنامەنووسییەدا.

«ژیانەوە» ئۆرگانی دەستەی هەڵبژاردە (النخبة)ی کوردی بیستەکانی سەدەی ڕابوردووە، ئاشکرایشە بایەخی ڕاستەقینەی ڕۆژنامەنووسی بەگشتی لە سەدەی نۆزدەمینەوە دەست پێدەکات،

١- فاروق علي عمر، الصحافة الكردية في العراق. البدايات (١٩١٤-١٩٣٩)، رسالة ماجستير غير منشورة، كلية الاداب - جامعة بغداد، ١٩٩٩، ص ٩٧-١٠٤.

٢- فائق بطي، الموسوعة الصحفية العراقية، بغداد، ١٩٧٦، ص٧٠ .

٣- عبدالرزاق الحسني، تأريخ الصحافة العراقية، الجزء الاول، الطبعة الثالثة، لبنان، ١٩٧١، ص١٠٩ .

٤- «بداية محطة جديدة» (بڕوانە: فاروق عەلی عومەر، سەرچاوەی ناوبراو، ل٩٧).

Preview sample - page 4 of 4 - Soran University Academic Digital Library